

Program na říjen 2004

Večer deskových her XII

úterý 5. října od 18 do 22 hodin
pořádá: Martin, Mira vstupné: 20 Kč

Další večer deskových her. Kromě našich her budeme hrát i Vámi donesené deskové hry a také začneme s přípravou na lednový turnaj ve hře Carcassonne - Lovci a sběrači.

Severní Indie - země plná různých barev, vůní, zvyků, jazyků a přírodních i architektonických skvostů

středa 13. října 2004 v 19 hodin (do 21)
přednáší: David Kozubík, Martin Jurásek vstupné: 25 Kč

Povídání o putování horskými průsmyky, svatými městy i poušť. Země plná bídy, která ale chytne člověka za srdce.

Cena Dušana Jurkoviče

sobota 16. října 2004 v 17 hodin

Vernisáž výstavy slovenské architektury. Výstavě je v tomto letáčku věnován samostatný článek.

Světový řád a proměny času

pondělí 18. října 2004 v 19 hodin (do 21)
přednáší: PhDr. J. Bednařiková, CSc. vstupné: 25 Kč

Přednáška PhDr. Jarmily Bednařikové, CSc. z Masarykovy univerzity v Brně o vztahu starověkých a raně středověkých civilizací k tzv. světovému řádu, který zahrnoval vesmír i lidskou spol. a každého jejího příslušníka.

Večer deskových her XIII

úterý 19. října od 18 do 22 hodin
pořádá: Martin, Mira vstupné: 20 Kč

Další večer deskových her. Uvítáme i hry Vámi přinesené. Bude pokračovat příprava na lednový turnaj ve hře Carcassonne - Lovci a sběrači.

Maroko I – Perly Maroka

středa 20. října 2004 v 19 hodin (do 21)
přednáší: ing. Robert Bazika vstupné: 25 Kč

Povídání o královských městech, poušti a planině Tiška.

Procházka naší Galaxií

pondělí 25. října 2004 v 19 hodin (do 21)
přednáší: Martin Kolařík vstupné: 25 Kč

Povídání o stavbě a struktuře naší Galaxie, výzkumy a novinky.

Pozorování úplného zatmění Měsíce

čtvrtek 28. října 2004 od 04 do 07 hodin
pořádají: členové ZAS vstupné: dospělí 20 Kč, děti 10 Kč

Přijďte se podívat na zatmění Měsíce dalekohledy zlínské hvězdárny – zatmění se koná v den státního svátku.

Pozvánka pod oblohu

Souhvězdí

Vega ze souhvězdí Lyry už se pomalu přesouvá z nadhlavníku k západu. Zatímco například souhvězdí Pastýře už se večer nachází čím dál blíže západnímu obzoru, u východu se objevuje Pegas s Andromedou. Na severovýchodě nelze přehlédnout jasnou hvězdu Capellu ze souhvězdí Vozky. Kolem půlnoci se nad východní obzor vyhoupnou Blíženci s Orionem. V ranních hodinách pak i souhvězdí Velkého psa s nejjasnější hvězdou naší oblohy – Síriem.

Hvězdokupy, mlhoviny, galaxie

U západního obzoru lze ještě odchytil kulovou hvězdokupu **M3** ze souhvězdí Pastýře. Pro pozorování však bude vhodnější kulová hvězdokupa v Herkulovi – **M13**, která je večer stále poměrně vysoko nad obzorem. Planetární mlhovina **M57** je na tom s výškou nad obzorem ještě lépe. Typickým podzimním objektem je Velká galaxie v Andromedě **M31**. Za zmínku jistě stojí i galaxie **M33**, nacházející se pár stupňů od ní. Již večer si můžeme všimnout nápadného seskupení hvězd v souhvězdí Býka. Jedná se o otevřenou hvězdokupu **M45**, známou pod názvem Plejády. V brzkých ranních hodinách se stává vhodným objektem i otevřená hvězdokupa **M35** v Blížencích a mlhovina **M42** z typicky zimního souhvězdí Orion.

Planety

Po celý říjen bude na ranní obloze pozorovatelná velmi jasná planeta **Venuše**. 10. října se k ní na vzdálenost 3° dostane Měsíc. Před východem Slunce se bude skrývat nízko nad východním obzorem **Jupiter**. **Saturn** vychází kolem půlnoci. Na Uranu a Neptunu sice žádné detaily nespátříme, v tomto období je však lze na obloze bez problémů nalézt – Uran zapadá brzy ráno, Neptun je

pozorovatelný v první polovině noci. V záři Slunce se v měsíci říjnu budou skrývat planety Merkur a Mars.

Meteorické roje

13. října nastává maximum meteorického roje **Piscidy**, jehož frekvence je ovšem velmi malá. O něco lépe to vypadá s meteorickým rojem **Orionidy**. Letošní maximum připadá na 22. října. Za hodinu proletí zemskou atmosférou přibližně 25 meteorů.

Další úkazy

Pěkný pohled na ranní oblohu bude jistě 10. října. **Venuše** se dostává do **konjunkce s Měsícem**. Měsíc se bude nacházet 3° jižně od Venuše. Během října se ale ještě v blízkosti Měsíce ocitne několik jasných objektů. 7. října to bude hvězda Pollux se Saturnem, 10. října Regulus, 12. října Jupiter, 17. října Antares (přiblížení jen na půl stupně) a 31. října hvězda Aldebaran.

Měsíc říjen mimo jiné přinese **úplné zatmění Měsíce**. Dne 28. října v ranních hodinách se tak můžeme těšit na zajímavou podívanou.



| Průběh úkazu | SELČ |
|----------------------------|------|
| Začátek částečného zatmění | 3:14 |
| Začátek úplného zatmění | 4:23 |
| Střed zatmění | 5:04 |
| Konec úplného zatmění | 5:44 |
| Konec částečného zatmění | 6:53 |
| Západ Měsíce | 7:43 |

Celý úkaz je možno pozorovat i pouhým okem. V době úplného zatmění si lze všimnout načervenalé barvy Měsíce, což je způsobeno Zemskou atmosférou. Ta totiž rozptyluje mnohem lépe modré světlo, než světlo červené (na opačném konci spektra). Pohodlnější pozorování však nabízí triedr či jiný malý dalekohled - nejlépe na stativu. Ovšem pokud žádný astronomický přístroj nevladníte, pak se nabízí možnost zajít si na nejbližší hvězdárnu.

Hvězdárna Zlín bude mít pro veřejnost otevřeno v době celého průběhu zatmění.

Pozorování hvězdné oblohy pro veřejnost

vstupné: dospělí 20 Kč, děti 10 Kč

Přijďte si prohlédnout podzimní souhvězdí a další zajímavé úkazy na večerní obloze.

V měsíci říjnu nabízíme pozorování pravidelně **v pondělí, středu a pátek od 20 do 22 hodin.**

Modely kosmické techniky

V knihovně zlínské hvězdárny je možné zhlédnout výstavu **stovky papírových modelů** kosmické techniky. Tato výstava bude k vidění do 28.10.2004. Mezi novými modely zaujme nejnovější model pana Ladislava Badalce. Jedná se o velmi detailně propracovaný model „marsovského vozítka“ Spirit, které v současné době ještě „brázdí“ povrch planety Mars. Model Spiritu je zpracován v měřítku 1:16 a vyšel na stránkách časopisu ABC č. 14.

Výstavu modelů kosmické techniky můžete shlédnout v době konání jiných akcí.

Pro školy a skupiny

Nabízíme pořady pro školy a skupiny na nejrůznější témata i s možností pozorování:

Co dnes víme a nevíme o Vesmíru Sluneční soustava, Slunce, Měsíc, planety a komety • Hvězdný vesmír – galaktická astronomie blízkých oblastí • Trpasličí galaxie a struktura Mléčné dráhy • Neviditelný vesmír –radioastronomie • Astronomická pozorovací technika – dalekohledy, historie a současnost

A mnoho dalších, popřípadě pro Vás vytvoříme přednášku na Vámi zvolené téma. Objednávejte na zas@zas.cz, vyplněním formuláře na www.zas.cz nebo volejte na telefon 577 436 945 (záznamník).

Astronomické novinky

Nový objev se povedl Edvardovi Machholzovi z Kalifornie, USA. Jedná se o kometu s označením **C/2004 Q2 (Machholz)**. Nejlépe pozorovatelná pro nás bude začátkem ledna 2005. Optimistické předpovědi naznačují jasnost až +4 magnitudy.

Navštivte www.aldebaran.cz, jeden z nejlepších českých serverů s astronomickou tematikou.

Doporučujeme čerstvé astronomické novinky:

http://www.aldebaran.cz/bulletin/2004_29_mag.html

http://www.aldebaran.cz/bulletin/2004_37_sds.html

Další astronomické odkazy:

Denně nový Astronomický snímek dne www.astro.cz/apod.

Týdně vychází Instantní astronomické noviny www.ian.cz.

Cena Dušana Jurkoviče

Cenu Dušana Jurkoviče uděluje Spolok architektov Slovenska autorovi nebo autorskému kolektivu za dílo, které přispívá ke zvýšení úrovně a prestiže architektonické tvorby na Slovensku. Cenu, která byla poprvé udělena v roce 1991, zřídily SAS a Slovenský fond výtvarných umění.

Vždy je udělována pouze jedna cena za příslušný rok a SAS uděluje nominace v kategoriích: novostavba, urbanizmus, obnova památek, teorie, interiér, design a výtvarné dílo v architektuře. Nominace posuzuje odborná porota.

K výstavě je vydán katalog.



Vernisáž architektonické výstavy Cena Dušana Jurkoviče, ročníky 2002 a 2003 se koná ve zlínské hvězdárně v sobotu 16. října 2004 v 17 hodin. Na zahájení promluví prezident Spolku architektov Slovenska Prof. Ing. Arch. Štefan Šlachta a místopředseda Obce architektů ing.arch Ivan Havlíček.

Výstava potrvá do poloviny listopadu a můžete ji shlédnout v době konání jiných akcí.

Vydává Hvězdárna Zlín – Zlínská astronomická společnost, Lesní čtvrť III/5443, 760 01 Zlín, tel. (záznamník) 577 436 945. Připravili Michal Petráš, Lukáš Turek a Ivan Havlíček. Rev.6.9.
Další aktuální informace naleznete na stránkách www.zas.cz.



naš mediální partner

Zlínská astronomická společnost

Hvězdárna Zlín



Program na měsíc říjen 2004